

40 Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden tavoitteena on lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen. Sivistyspalveluiden tavoitteena on tarjota monipuolista vapaa-ajantoimintaa sekä terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta edistäviä yhdenvertaisia palveluita kaikenikäisille kuntalaisille. Ruokapalvelut kuuluvat sivistyksen toimialaan. Ruokapalveluiden perustehtävä on tarjota maukas, terveellinen sekä ravitsemussuosituksia noudattava ateriapalvelu.

Riskianalyysi

Toimialaa kehitetään edelleen kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Riskianalyysin johtopäätökset huomioidaan toiminnan kehittämisessä. Merkittävimmät toimintaan ja talouteen liittyvät muutokset vuodelle 2026 sekä suunnitelmavuosille 2027–2028 tulevat lapsimäärän vähenemisestä ja kuntatalouden haasteista. Pienevät oppilasmäärät tarkoittavat valtionosuuksien vähenemistä. Merkittäviksi henkilöstöön liittyviksi riskeiksi muodostuvat työn kuormittavuus, henkilöstöresurssin sopeuttamiseen sekä varahenkilöjärjestelmän puutteellisuuteen liittyvät riskit. Riskejä voidaan vähentää laadukkaalla fyysisellä työympäristöllä, työhyvinvoinnin huomioimisella sekä kannustavalla ja osallisuutta vahvistavalla johtamisella. Kiinteistöjen kunnossapitoon liittyviä riskejä voidaan hallita yhteistyötä lisäämällä teknisen toimialan kanssa.

400 Sivistyspalveluiden hallinto

Toiminnan painopisteet 2026–2028

- Toiminnan painopisteenä on peruspalvelujen laadukas tuottaminen, hyvä ammatillinen osaaminen sekä henkilöstön hyvinvointi.
- Toiminnassa keskitytään Taipalsaari-strategian toteuttamiseen sekä kehitetään ennaltaehkäiseviä palveluja käytössä olevin resurssein.
- Eri ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden sekä osallisuuden edistäminen.

Toiminnan tarkoitus

Sivistyspalveluiden hallinnon tehtävänä on tukea sivistyslautakuntaa toimialan johtamisessa ja päätöksenteossa sekä kuntastrategian toimeenpanossa. Ajankohtaisten lakimuutosten toimeenpano on sivistyshallinnon vastuulla.

Johtamisessa kannustetaan positiivisen palautteen antamiseen reaaliaikaisesti, muutoksen johtamiseen ja osaamisen vahvistamiseen ja jakamiseen. Sivistyspalveluiden hallinnon tulee seurata ja edistää henkilöstön tasapuolista resursointia ja hyvää yhteistyötä koko toimialalla.

Taipalsaaren kunnan sivistyslautakunta myöntää vuosittain järjestöavustuksia paikallisten yhteisöjen toiminnan tukemiseksi hakemuksiin perustuen. Nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto ovat sivistystoimen alaisuudessa toimivat vaikuttamistoimielimet, jotka nimeää kunnanhallitus. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vastaa lakisääteisestä hyvinvointisuunnitelmasta ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävästä työstä yhdessä muiden toimialueiden kanssa.

Kustannuspaikat

4000	Sivistystoimen hallinto
4002	Järjestöavustukset
4003	Nuorisovaltuusto
4004	Vanhus- ja vammaisneuvosto
4007	Hyvinvoinnin edistäminen
4008	Kulttuuriryhmä
4009	Osallistava budjetointi

Tehtäväalueen talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
C400 Sivistyspalveluiden hallinto					
TOIMINTATUOTOT	-100	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-426 658	-463 391	-473 365	-445 936	-451 154
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-426 758	-463 391	-473 365	-445 936	-451 154

Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen on ikäluokat läpileikkaava toiminnallinen tavoite tuleville vuosille. Sivistyspalveluiden hallintoon on tehty vuodelle 2026 varaus Etelä-Karjalan mallin mukaista toimintaa varten 0,5 henkilötyövuotta. Johtamista ja esihenkilötyötä kehitetään edelleen, erityisesti vuonna 2026 talous- ja tietosuoja-asiat huomioiden.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2024	Tavoitearvo TA 2025	Tavoitearvo TA 2026	Tavoitearvo TS 2027	Tavoitearvo TS 2028
Sivistyspalveluiden hallinto						
Tehtäväalueiden perustyön tukeminen ja kehittäminen palvelutarpeen mukaisesti.	kehityskeskustelu / työntekijä	1	1	1	1	1
	Tehtäväaluekohtaiset tapaamiset	-	1 x kk	1 x kk	1 x kk	1 x kk
Henkilöstön työhyvinvoinnin pysyminen hyvällä tasolla koko sivistyksen toimialalla	Työhyvinvointikyselyt; tulokset säilyvät hyvällä tasolla (ka yli 3)	-	Kysely tulokset (+)	Kysely tulokset (ka > 3)	Kysely tulokset (ka > 3)	Kysely tulokset (ka > 3)
Hyvinvointia edistävien palvelu- ja laatu turvataan ja kehitetään	Hyte-kerroin	57 (tavoite > 61)	Kerroin >62	Kerroin >63	Kerroin >63	Kerroin >63
Kuntalaisten osallistaminen	Kuntalaiskyselyt/vuosi	-	2	2	2	2
Osallistuva budjetointi	kuntalaistilaisuudet/vuosi	-	3	3	3	3

405 Ruokapalvelut

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

- Ruokapalveluiden kustannuslaskennan- ja tietoisuuden kehittäminen, asiakkaiden ja myös työtä tekevän henkilöstön keskuudessa.
- Ruokasuositustietoisuuden lisääminen.
- Vastuullisuuden huomioiminen ja hävikin hallinta.

Toiminnan tarkoitus

Ruokapalvelut vastaavat ruokapalveluiden järjestämiseen liittyvistä tehtävistä kunnassa, ja perustehtävä on tarjota maukas, terveellinen sekä ravitsemussuosituksia noudattava ateriapalvelu.

Palvelusuunnitelma

Ruokapalvelut tuottavat keskitetysti ateriat kunnan omiin varhaiskasvatus- ja perusopetustoimipaikkoihin sekä mahdollisuuksien mukaan myös kunnan eri tilaisuuksien kahvi- ja/tai ruokatarjoilua. Ruokapalvelut pitävät ruokapalveluiden tason ja ruoan laadun hyvänä ja suositusten mukaisena.

Kustannuspaikka

4070 Ruokapalvelut

Tehtäväalueen talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
C405 Ruokapalvelut					
TOIMINTATUOTOT	614 495	679 400	675 800	669 080	665 000
TOIMINTAKULUT	-669 670	-733 846	-744 678	-758 831	-773 287
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-55 175	-54 446	-68 878	-89 751	-108 287

Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Vuodelle 2026 ei ole tiedossa toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia.

Ruokahävikin seuranta jatketaan biovaakapalvelulla. Syyskuusta 2025 lähtien ruokahävikkiä on seurattu ruokalistapohjaisena, joka auttaa jatkossa ruokalistasuunnittelussa. Ruokahävikin seuraaminen on tärkeää, koska hävikin määrä on suuri. Hävikin seuranta on lakisääntöistä ja keinoja hävikin pienentämiseksi on kehitettävä.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2024	Tavoitearvo TA 2025	Tavoitearvo TA 2026	Tavoitearvo TS 2027	Tavoitearvo TS 2028
Ruokapalvelut						
Yläkoululaisten myönteinen suhtautuminen kouluruokailuun	Asiakastyytyväisyyskysely: tulokset >7,5	Toteutunut (7,8)	ka > 7,2	ka > 7,5	ka > 7,5	ka > 7,5
Henkilöstön työhyvinvoinnin pysyminen hyvällä tasolla.	Työhyvinvointikysely; tulokset säilyvät hyvällä tasolla (ka yli 3)	-	Kyselyn tulokset (+)	Kyselyn tulokset (ka >3)	Kyselyn tulokset (ka >3)	Kyselyn tulokset (ka >3)
Vastuullisen toiminnan kehittäminen	Ruokahävikin seuraaminen Hävikki %	-	Hävikki %	Hävikki % < 20	Hävikki % < 19	Hävikki % < 18

470 Esi- ja perusopetus**Toiminnan painopistealueet 2026–2028**

- Aktiivinen sähköisten työskentelytapojen ja oppimisympäristöjen käyttäminen opetuksessa
- Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen
 - o Yli 50 h koulupoissaolojen määrän väheneminen
 - o Lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan edistäminen
 - o Oppilaiden osallisuuden lisääminen

Toiminnan tarkoitus

Perusopetuksen tehtäväalue vastaa kunnan esi- ja perusopetuksen laadukkaasta ja kustannustehokkaasta toteuttamisesta.

Kustannuspaikat

4700	Perusopetuksen hallinto
4705	Perusopetuksen oppilaskuljetukset
4706	Valmistava opetus
4710	Perusopetuksen kehittämishankkeet
4720–4765	Koulujen kustannuspaikat (Saimaanharjun koulu, Kirkonkylän koulu ja Vehkätäipaleen koulu)

Tehtäväalueen talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
C470 Esi- ja perusopetus					
TOIMINTATUOTOT	348 175	309 373	210 873	142 573	142 573
TOIMINTAKULUT	-6 191 482	-6 835 932	-6 847 419	-6 868 063	-6 947 520
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-5 843 308	-6 526 559	-6 636 546	-6 725 490	-6 804 947

Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistus tulee kokonaisuudessaan voimaan 1.8.2026. Tämä edellyttää henkilöstöresursointia ryhmä- ja yksilökohtaisen tuen toteuttamiseksi.

Lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan edistäminen lisätään esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmiin 1.8.2026, jolloin on tarpeen vakiinnuttaa koululiikunnan ohjaajatoiminta. Liikkuva Koulu -hankkeen aikana kehitettävä malli vakiinnutetaan vahvistamaan liikunnan merkitystä esiopetuksen ja peruskoulujen toimintakulttuurissa ja kokonaisvaltaisena elämäntaitona.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2024	Tavoitearvo TA 2025	Tavoitearvo TA 2026	Tavoitearvo TS 2027	Tavoitearvo TS 2028
Esi- ja perusopetus						
Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen.	Hyvinvointikysely oppilaille, tulosten ka (asteikko 1–10)	Ei toteutunut (ka 7,3)	Ka 8	Ka 8	Ka 8	Ka 8
	Yli 50 h poissaolojen määrä vähenee			< 10 oppilasta	< 10 oppilasta	< 10 oppilasta
	Liikuntaneuvontaa saaneiden oppilaiden määrä	-	-	Alakoulu: ryhmäohjaus kaikille luokille Yläkoulu: 20 oppilasta	Alakoulu: ryhmäohjaus kaikille luokille Yläkoulu: 20 oppilasta	Alakoulu: ryhmäohjaus kaikille luokille Yläkoulu: 20 oppilasta

Henkilöstön työhyvinvoinnin pysyminen hyvällä tasolla	Työhyvinvointikysely; tulokset säilyvät hyvällä tasolla (ka yli 3)	-	Kyselyn tulokset (+)	Kyselyn tulokset (ka > 3)	Kyselyn tulokset (ka > 3)	Kyselyn tulokset (ka > 3)
Sähköisten työskentelytapojen ja oppimisympäristöjen käyttäminen	Sähköisten työskentelytapojen ja oppimisympäristöjen käyttäminen – kysely henkilöstölle	-	Kysely henkilöstölle (tulokset +)	Kyselyn tulos vähintään 3	Kyselyn tulos vähintään 3	Kyselyn tulos vähintään 3

480 Varhaiskasvatus

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

- Lasten liikunnallisen elämäntavan edistäminen.
- Lasten leikin rikastuttaminen ja oppimisympäristön kehittäminen.
- Yhteistyön kehittäminen perheiden ja eri yhteistyötahojen kanssa.
- Henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittäminen

Toiminnan tarkoitus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus järjestetään pääasiassa Satulaivan päiväkodissa. Palvelua tarjotaan asiakkaiden tarpeiden mukaan myös vuoroitona.

Kustannuspaikat

- 4801 Varhaiskasvatuksen ostopalvelut
- 4802 Esiopetuksen ostopalvelut
- 4805 EHA päivähoito
- 4807 Palvelusetelit
- 4840 Saimaanharjun päiväkotito
- 4844 Saimaanharjun vuoroitona
- 4860 Vehkataipaleen päivähoito
- 4890 Kotihoidontuki

Tehtäväalueen talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
C480 Varhaiskasvatus					
TOIMINTATUOTOT	191 073	157 000	150 200	145 000	145 000
TOIMINTAKULUT	-2 626 635	-2 704 741	-2 813 208	-2 829 986	-2 871 719
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2 435 562	-2 547 741	-2 663 008	-2 684 986	-2 726 719

Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Varhaiskasvatuspalvelun tarvetta ja laatua seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Tehdään lapsimäärän kehityksen mukaiset tarvittavat muutokset lapsiryhmien määrään ja rakenteeseen. Varhaiskasvatukseen osallistuminen on lisääntynyt, ja tämän takia on rekrytoitu määräaikaisia työntekijöitä. Rekrytoinneissa on onnistuttu, ja varhaiskasvatuksen henkilöstö on kelpoisuusehdot täyttävää. Tasopalkkajärjestelmään siirtyminen on huomioitu talousarviossa 2026.

Toiminnassa painottuu vuoden 2026 aikana tiedottamisen kehittäminen, liikunnallisen elämäntavan edistäminen sekä uutena toimintana yhteistyö yläkoulun kanssa kummiluokkatoimintana. Satulaivan päiväkodin arkea ohjaa positiivinen pedagogiikka.

Varhaiskasvatuksen laatua arvioidaan Kansallisen arviointikeskus KARVIN itsearviointityökalu Valssin avulla sekä asiakaskyselyllä. Hyvinvointialueen kanssa kehitetään perhepalveluiden, neuvolan ja varhaiskasvatuksen monialaista yhteistyötä.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteutuma TP 2024	Tavoitearvo TA 2025	Tavoitearvo TA 2026	Tavoitearvo TS 2027	Tavoitearvo TS 2028
Varhaiskasvatus						
Henkilöstön hyvinvoinnin pysyminen hyvällä tasolla	Työhyvinvointikysely; tulokset säilyvät hyvällä tasolla (ka yli 3)	-	Kyselyn tulokset (+)	Kyselyn tulokset (ka >3)	Kyselyn tulokset (ka>3)	Kyselyn tulokset (ka>3)
Kodin, varhaiskasvatuksen ja moniammatillisten yhteistyön kehittäminen.	Huoltajien kokemus yhteistyöstä, kysely keskiarvo/ vastanneet	-	-	Kyselyn tulokset (ka >3)	Kyselyn tulokset (ka>3)	Kyselyn tulokset (ka>3)
Leikin rikastuttaminen ja oppimisympäristön kehittäminen	Lasten laatuksely (0–2 v. 6 kysymystä, 3–5 v. 11 kysymystä, Kyllä / Ei toteudu) Valssi kysely henkilöstölle	-	-	Kyselyiden tulokset (tulokset 0-2 v. >4, 3-5 v. >6 Kyllä vastauksia)	Kyselyiden tulokset (tulokset 0-2 v. >4, 3-5 v. >6 Kyllä vastauksia)	Kyselyiden tulokset (tulokset 0-2 v. >4, 3-5 v. >6 Kyllä vastauksia)
		-	-	Kyselyn tulos: "toteutunut hyvin"	Kyselyn tulos: "toteutunut hyvin"	Kyselyn tulos: "toteutunut hyvin"

Lasten fyysisen aktiivisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa	Ohjauksetojen määrä / vko	-	-	Ohjatun liikunnan määrä > 2 kertaa / vko	Ohjatun liikunnan määrä > 2 kertaa / vko	Ohjatun liikunnan määrä > 2 kertaa / vko
---	---------------------------	---	---	---	---	---

490 Kulttuuri ja vapaa-aika

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmien lukutaidon edistäminen ja lukemaan innostaminen.
- Liikunta- ja kulttuuripalveluiden kehittäminen ja tarjoaminen yhteistyössä paikallisten sekä alueellisten toimijoiden kanssa.
- Nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.
- Nuorisotyön laadun ja työmuotojen kehittäminen ja monipuolistuminen.

Toiminnan tarkoitus

Kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikatyön tarkoituksena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua tarjoamalla mahdollisuuksia liikkumiseen, kulttuurista nauttimiseen ja monipuoliseen harrastamiseen. Toiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta luomalla mahdollisuudet eri-ikäisten ihmisten kohtaamiselle ja kuulemiselle. Kulttuuri- ja vapaa-aikatyö tukee lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja oppimista sekä vaalii paikallisia kulttuuriperinteitä.

Kirjaston tehtävä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin sekä ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. Muita tehtäviä ovat lukemisen ja kirjallisuuden edistäminen, tietopalvelun tarjoaminen sekä monipuoliseen lukutaitoon ohjaaminen. Kirjasto tarjoaa palveluita, joilla tuetaan lukemiskulttuuria ja monipuolisia lukutaitoja. Kirjasto panostaa erityisesti lasten ja nuorten lukemisen edistämiseen ja lukemaan innostamiseen. Toimintamuotoja ovat mm. kirjavinkkaukset, pop up-kirjastot, alakoulujen luokkiin koottavat kirjakassit, kirjastatuokiot ja lukukoiratoiminta.

Kustannuspaikat

4900	Kirjasto
4910	Museo- ja näyttelytoiminta
4920	Taiteen perusopetus
4925	Muu taiteen perusopetus
4930	Kansalaisopisto
4940	Muut kulttuuripalvelut
4941	Taipalsaari päivät
4949	Kulttuuripalveluiden kehittämishankkeet
4950	Liikuntapalvelut
4952	Nuorisopalvelut
4956	Vapaa-aikapalveluiden kehittämishankkeet
4957	Kansainvälinen nuorisotyö

Tehtäväalueen talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
C490 Kulttuuri ja vapaa-aika					
TOIMINTATUOTOT	107 680	48 250	176 910	2 800	2 800
TOIMINTAKULUT	-751 222	-679 179	-845 930	-654 562	-665 162
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-643 543	-630 929	-669 020	-651 762	-662 362

Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Taipalsaarella järjestetään kesäkuussa 2026 Pohjola Norden ystävyyskuntatapaaminen, ja sen järjestelyihin on varattu kulttuuripalveluihin 15 000 euroa.

Kulttuurintuottamisen tukiraha 5000 euroa sekä neljäsluokkalaisille järjestettävä itsenäisyyspäiväjuhla 2500 euroa on lisätty muihin kulttuuripalveluihin.

Hankkeiden osalta avustuksena on huomioitu Taipalsaaren juurilla hankkeen maksatus vuoden 2026 aikana 80 000 euroa.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2024	Tavoitearvo TA 2025	Tavoitearvo TA 2026	Tavoitearvo TS 2027	Tavoitearvo TS 2028
Kulttuuri ja vapaa-aika						
Matalan kynnyksen liikuntapalvelujen tarjoaminen ja edistäminen.	Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät, liikuntaryhmien määrät	-	-	20 asiakasta 5 ryhmää	20 asiakasta 5 ryhmää	20 asiakasta 5 ryhmää
Tapahtumien järjestäminen	Tapahtumien määrät	-	-	20	20	20
Nuorisotyön laatu ja sen kehittäminen	Nuorisotyönarviointikriteeristön mukaiset itsearviointit -auditoinnit	Toteutunut ka 3	Itsearviointi Ka 3	Itsearviointi Ka 3	Itsearviointi Ka 3	Itsearviointi Ka 3
	Nuorisotalon toimintaan osallistuvien kysely (asteikko 1–5)	Ei toteutunut ka 3,8	Nuorten kysely ka 3	Nuorten kysely ka 3	Nuorten kysely ka 3	Nuorten kysely ka 3

Varhaiskasvatuk- sen ja perusope- tuksen ryhmien lu- kutaidon edistämi- nen ja lukemaan innostaminen	Lukemisen edis- tämisen tapahtu- miin osallistunei- den määrä	-	-	1000 osallistu- jaa / vuosi	1000 osal- listujaa / vuosi	1000 osal- listujaa / vuosi
---	--	---	---	-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

Sivistyspalvelut yhteensä

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
B400 Sivistys- ja hyvinvointipalvelut					
TOIMINTATUOTOT	1 261 323	1 194 023	1 213 783	959 453	955 373
TOIMINTAKULUT	-10 665 668	-11 417 088	-11 724 600	-11 557 377	-11 708 844
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-9 404 345	-10 223 065	-10 510 817	-10 597 924	-10 753 471